

1

«Κι εγώ είπα: “Ναι, ναι, πιστεύω στον Θεό, αλλά Θεός μπορεί να είναι κι ο άνεμος που κουνάει το δέντρο κι η αστραπή στον ουρανό”». Έσκυψε εμπρός και με έδειξε με το προυνι του, ο άντρας αυτός που δεν θα γυρνούσα σπίτι μαζί του στο τέλος της βραδιάς και που σίγουρα θα έχανα το τηλέφωνό του. «Θεός μπορεί να είναι η συνείδησή σου. Θεός μπορεί να είναι η αγάπη. Θεός μπορεί να είναι το Μπιγκ Μπανγκ. “Ναι”, είπα, “πιστεύω ότι ακόμα και το Μπιγκ Μπανγκ μπορεί να αποτελέσει τον πυρήνα της πίστης σου”. Να σου βάλω κι άλλο;»

Η βραδιά είχε προχωρήσει πολύ. Έξι μπουκάλια κρασί για οκτώ άτομα κι ακόμα βρισκόμασταν στο κυρίως πιάτο. Κακομαγειρεμένη πίτα ψαριού με μπιζέλια. Η Πόπι είναι από τις χειρότερες μαγειρίσες του κόσμου. Μαγειρεύει πάντα τεράστιες ποσότητες, που θυμίζουν αποτυχημένες μωρουδιακές τροφές. Την κοίταξα. Το πρόσωπό της ήταν αναποκοκκινισμένο. Διαφωνούσε για κάτι με την Κάθι, κουνούσε πέρα-δώθε τα χέρια της με πάθος, έγερνε μπροστά. Ένα από τα μανίκια της βούτηξε στο πιάτο. Ήταν αυταρχική, αγχωτική, ανασφαλής, ίσως και δυστυχής, πάντα γενναιόδωρη· οργάνωσε αυτό το δείπνο για να γιορτάσουμε την ανάρρωσή μου και την επικείμενη επιστροφή μου στη δουλειά. Ένωσε το βλέμμα μου πάνω της και με κοίταξε. Χαμογέλασε κι έξαφνα μου φάνηκε πολύ νέα, σαν τη φοιτήτρια που ήταν κάποτε, όταν τη γνώρισα πριν από δέκα χρόνια.

Το φως των κεριών τούς κάνει όλους όμορφους. Τα πρόσωπα γύρω από το τραπέζι ήταν φωτεινά, μυστηριώδη. Κοίταξα

τον Σεμπ, τον άντρα της Πόπι, γιατρός, ψυχίατρος. Τα χωράφια μας συνόρευαν. Έτσι είχε πει κάποτε. Ποτέ δεν φανταζόμουν τον εαυτό μου ως ιδιοκτήτη χωραφιού, όμως εκείνος θύμιζε συχνά μαντρόσκυλο που περιτολεί την αυλή του, γαβγίζοντας σε όποιον πλησιάζει πολύ. Τα έντονα διερευνητικά χαρακτηριστικά του μαλάκωναν κάτω από το απαλό τρεμάμενο φως. Η Κάθι δεν έδειχνε πια μελαψή και αγριωπή, αλλά χρυσαφιά και γλυκιά. Ο άντρας της, απέναντί της, ήταν τυλιγμένος σε σκιές μυστηριακές. Ο άντρας στα αριστερά μου ισορροπούσε ανάμεσα στο φως και στο σκοτάδι.

«Της λέω, λοιπόν: “Όλοι μας έχουμε ανάγκη να πιστεύουμε σε κάτι. Θεός μπορεί να είναι το όνειρό μας. Όλοι χρειαζόμαστε όνειρα”».

«Πράγματι». Έβαλα στο στόμα μου μια μεγάλη προυινιά ψάρι.

«Αγάπη. “Τι είναι η ζωή χωρίς αγάπη;” της είπα· ύψωσε τον τόνο της φωνής του και απευθύνθηκε σε όλους. «Τι είναι η ζωή χωρίς αγάπη;»

«Ας πούμε στην αγάπη», είπε η Όλιβ, απέναντί μου, σηκώνοντας το άδειο ποτήρι της, με ένα γέλιο που ήχησε σαν χαλασμένο καμπανάκι. Ψηλή, μελαχροινή, λυγερή γυναίκα, με κατάμαυρα μαλλιά μαζεμένα σε έναν εντυπωσιακό κότσο στην κορυφή του κεφαλιού της. Ανέκαθεν έβρισκα ότι μοιάζει περισσότερο με μοντέλο παρά με νοσοκόμα. Έγειρε εμπρός κι έδωσε ένα ηχηρό φιλί στο στόμα του καινούριου της φίλου που, καθισμένος στην καρέκλα του, έδειχνε σαστισμένος.

«Θέλει κανείς κι άλλο ψάρι;»

«Έχεις κανέναν στη ζωή σου;» μουρμούρισε ο γείτονας μου. Παραήταν μεθυσμένος τελικά. «Είσαι ερωτευμένη;»

Ανοιγόκλεισα τα μάτια και προσπάθησα να μη θυμηθώ. Σε ένα άλλο πάρτι, σε μια άλλη εποχή, προτού κινδυνεύσω να πεθάνω και να επανέλθω στη ζωή με ένα σημάδι να διχοτομεί το πρόσωπό μου· ο Άλμπι σε μια κρεβατοκάμαρα στο σπίτι ενός ξένου, με κάποια άλλη. Τα χέρια του στο κατακόκκινο φόρεμά

της, να της κατεβάζουν τις τράντες, τα λευκά της στήθη να γεμίζουν τις παλάμες του. Τα μάτια της κλειστά, το κεφάλι της γερμένο πίσω, το έντονο κραγιόν της πασαλειμμένο. Εκείνος να λέει, «όχι, όχι δεν πρέπει», με ένα μεθυσμένο ψέλλισμα, αλλά να ενδίδει, χαλαρός και παθητικός, ενώ τα χέρια της τον έγδυναν. Κι εγώ να στέκομαι εκεί στο κατώφλι, κοιτώντας, ανίκανη να σαλέψω ή να αρθρώσω λέξη. Κοιτάζοντάς τους σκέφτηκα ότι τελικά είναι πολύ συγκεκριμένα όσα μπορεί να κάνει κανείς στο σεξ. Όλες εκείνες οι κινήσεις, που θεωρούμε αποκλειστικά δικές μας, ανήκουν τελικά και σε άλλους. Του χάιδεψε τα χείλη με τον αντίχειρά της. Όπως ακριβώς έκανα κι εγώ. Και τότε ο Άλμπι με είδε κι εγώ είπα μέσα μου: «είναι πολύ συγκεκριμένοι οι τρόποι που μπορείς να τσακώσεις τον εραστή σου με άλλη». Καθόλου πρωτότυπο δεν μου φάνηκε. Το ωραίο του πουκάμισο κρεμόταν ξεκούμπωτο. Κοιταζόμασταν ασάλευτοι, με αυτή τη γυναίκα μετέωρη ανάμεσά μας. Κοιταζόμασταν κι εγώ άκουγα την καρδιά μου να χτυπάει. Τι είναι η ζωή χωρίς αγάπη;

«Όχι», είπα. «Δεν έχω κανέναν τώρα πια».

Η Πόπι κουδούνισε το ποτήρι της με το μαχαίρι. Άκουσα από πάνω μια παιδική στριγκλιά. Ένας γδούπος αντήχησε στο ταβάνι πάνω από τα κεφάλια μας. Ο Σεμπ συνοφρυώθηκε.

«Θέλω να κάνω μια πρόποση», είπε εκείνη. Ξερόβηξε.

«Περιμένετε, να γεμίσω τα ποτήρια πρώτα».

«Πριν από τρεις μήνες, η Κιτ έζησε αυτό το τρομερό... πράγμα...»

Ο γείτονάς μου γύρισε και κοίταξε το πρόσωπό μου. Σήκωσα το χέρι κι έκρυψα την ουλή μου λες και το βλέμμα του την πλήγωνε.

«Δέχτηκε επίθεση από έναν τρελό».

«Ε...» έσπενσα να διαμαρτυρηθώ.

«Όποιος την είδε τότε στο κρεβάτι του νοσοκομείου, όπως εγώ, όποιος είδε τι της έκανε αυτός... Ήμασταν απελπισμένοι». Το ποτό και το συναίσθημα έκαναν τη φωνή της Πόπι να τρέμει. Χαμήλωσα το βλέμμα, φουντώνοντας από ντροπή.

«Όμως κανείς δεν πρέπει να την κρίνει από αυτό που βλέπει». Κοκκίνισε ανήσυχη και με κοίταξε. «Δεν εννοώ το... ξέρετε». Έφερα πάλι το χέρι στο πρόσωπο. Μια κίνηση που επαναλάμβανα συνέχεια τώρα πια, κίνηση αυτοπροστασίας, που όταν πραγματικά χρειάστηκε δεν την είχα κάνει. «Μπορεί να δείχνει ευαίσθητη, αλλά είναι σκληρή, είναι γενναία γυναίκα, υπήρξε ανέκαθεν μαχήτρια και, να τη λοιπόν, και τη Δευτέρα γυρίζει στη δουλειά, κι αυτή η βραδιά είναι δική της και θέλω όλοι να σηκώσουν τα ποτήρια τους για να γιορτάσουμε την ανάρρωσή της και αυτά! Ποτέ δεν ήμουν καλή στα λόγια. Αλλά, τέλος πάντων, στην υγεία της Κιτ».

«Στην Κιτ», είπαν εν χορώ όλοι. Τα ποτήρια υψώθηκαν ψηλά, τσουγκρίσαν πάνω από τα απομεινάρια του δείπνου. Τα πρόσωπα έλαμπαν, μου χαμογελούσαν, φανερώνονταν και χάνονταν υπό το φως των κεριών. «Στην Κιτ».

Κατάφερα να χαμογελάσω κι εγώ. Κατά βάθος δεν τα ήθελα όλα αυτά κι ένιωθα άσχημα.

«Έλα, Κιτ, θέλουμε πρόποση», είπε ο Σεμπ χαμογελώντας. Όλος ο κόσμος γνωρίζει το πρόσωπό του ή τη φωνή του. Έχει εκφέρει γνώμη για τα πάντα, από τα κίνητρα των κατά συρροή δολοφόνων, μέχρι τους εφιάλτες των νηπίων και τις ομαδικές ψευδαισθήσεις. Με επαινεί, μου χαμογελάει, κάνει ό,τι μπορεί για να νιώθω καλά με τον εαυτό μου, μα στην πραγματικότητα, νομίζω, με θεωρεί μια απελπισμένη αρχάρια στο δικό του επάγγελμα. «Δεν γίνεται να κάθεται έτσι αμίλητη, Κιτ. Πες μας κάτι».

«Εντάξει, λοιπόν». Έφερα στον νου μου τον Μάικλ Ντολ να ορμάει με το χέρι ψηλά. Είδα το πρόσωπό του, τη λάμψη στα μάτια του. «Δεν είμαι μαχήτρια. Μάλλον είμαι το ακριβώς αντίθετο, είμαι...» Ξαφνικά ακούστηκε από πάνω ένα δυνατό ουρλιαχτό κι έπειτα άλλο ένα.

«Μα, για όνομα του Θεού», είπε η Πόπι και σηκώθηκε απότομα από την καρέκλα της. «Άλλα παιδιά στις δέκα και μισή κοιμούνται, δεν δέρνονται. Περιμένετε λιγάκι».

«Όχι, θα πάω εγώ», είπα κι έσπρωξα πίσω την καρέκλα μου.

«Μην είσαι χαζή».

«Όχι αλήθεια, θέλω να πάω. Δεν τα είδα καθόλου τα παιδιά όλο το βράδυ. Θέλω να τους πω καληνύχτα».

Βγήκα σχεδόν τρέχοντας από το δωμάτιο. Καθώς ανέβαινα τις σκάλες άκουσα βήματα στον διάδρομο και κλαυουρίσματα. Μόλις έφτασα στην κρεβατοκάμαρά τους, είδα την Έιμι και τη Μέγκαν στο κρεβάτι κουκουλωμένες. Η Μέγκαν, που είναι επτά, παρίστανε την κοιμισμένη, αλλά τα βλέφαρά της έτρεμαν καθώς προσπαθούσε να τα κρατήσει κλειστά. Η Έιμι, στα πέντε, είχε βουλιάξει στο μαξιλάρι της με μάτια ορθάνοιχτα. Πλάι της κούρνιαζε ένα βελούδινο κουνελάκι με στραπατσαρισμένα αφτιά και χάντρες για μάτια.

«Γεια σας», είπα και στις δυο και κάθισα στην άκρη του κρεβατιού της Έιμι. Το φωτάκι νυκτός αρκούσε για να διακρίνω το κόκκινο σημάδι στο μάγουλό της.

«Κίτι», μου είπε. Εκτός από τον Άλμπι, μόνο οι δύο μικρές με αποκαλούσαν Κίτι. «Η Μέγκαν με χτύπησε».

Η Μέγκαν ανασηκώθηκε αγανακτισμένη. «Ψεύτρα! Αυτή με γρατζούνισε, κοίτα. Να το σημάδι». Τέντωσε το χέρι της.

«Με είπε κοκορόμυαλη».

«Δεν σε είπα!»

«Έρθα να σας πω καληνύχτα».

Τις κοίταξα καθώς ανακάθισαν στα κρεβατάκια τους, αναμαλλιασμένες, με μάτια ολόφωτα και μάγουλα αναποκοκκινισμένα. Έβαλα το χέρι μου στο μέτωπο της Έιμι. Ζεστό και υγρό. Ανέδυε μυρωδιά σαπουνιού και παιδικού ιδρώτα. Είχε φακίδες στη μυτούλα της και μυτερό πιγούνι.

«Είναι αργά», είπα.

«Η Έιμι με ξύπνησε», γκρίνιαξε η Μέγκαν.

«Ω!» Το στοματάκι της Έιμι σχημάτισε έναν τέλειο κύκλο που μαρτυρούσε την αποδοκιμασία στα λόγια της αδερφής της.

Από κάτω έφτανε στ' αφτιά μου ένα σουσούρο, μαχαιροπύρρινα που έξυναν πιάτα, γέλια.

«Πώς να σας πείσω να κοιμηθείτε;»

«Πονάει;» Η Έμι τέντωσε το ένα της δάχτυλο, πίεσε το μάγουλό μου κι εγώ τραβήχτηκα.

«Όχι πια».

«Η μαμά λέει ότι είναι κρίμα», είπε η Μέγκαν.

«Αλήθεια;»

«Και λέει ότι ο Άλμπι έφυγε». Ο Άλμπι τις γαργαλούσε, τις γέμιζε γλειφιτζούρια, φυσούσε μέσα από τις ενωμένες του παλάμες κι έβγαζε ήχους κουκουβάγιας.

«Πράγματι».

«Άρα δεν θα κάνεις μωρά;»

«Σώπα, Έμι, είναι αγένεια».

«Ίσως κάποτε», είπα. Ένωσα ένα φτερούγισμα λαχτάρας στην κοιλιά μου. «Όχι ακόμα, όμως. Να σας πω ένα παραμύθι;»

«Ναι», είπαν με μια φωνή, θριαμβικά. Με κατάφεραν.

«Μικρούλι όμως». Βάλθηκα να σκέφτομαι. «Μια φορά κι έναν καιρό ήταν ένα κορίτσι που έμενε μαζί με τις δύο άσχημες αδερφές του και...»

Ένα κοινό μουγκρητό ακούστηκε απ' τα δυο κρεβατάκια. «Όχι αυτό».

«Μήπως την Ωραία Κοιμωμένη; Τα Τρία Γουρουνάκια; Τη Χρυσομαλλούσα;»

«Βαρετά είναι όλα αυτά. Πες μας κάτι δικό σου», πρότεινε η Μέγκαν. «Κάτι απ' το μυαλό σου».

«Για δυο κορίτσια...» επενέβη η Έμι.

«...που τα λένε Έμι και Μέγκαν...»

«... και ζουν μια περιπέτεια σε ένα κάστρο...»

«Εντάξει, εντάξει. Για να δούμε, λοιπόν». Άρχισα να μιλάω χωρίς καν να ξέρω πώς θα συνεχίσω. «Ζούσαν κάποτε δυο μικρά κορίτσια που τα έλεγαν Μέγκαν και Έμι. Η Μέγκαν ήταν επτά και η Έμι πέντε. Μια μέρα χάθηκαν».

«Πώς;»

«Είχαν πάει περίπατο με τους γονείς τους και ήταν απόγευμα και ξέσπασε μια τρομερή καταιγίδα, με βροντές και αστραπές και με τον άνεμο να λυσσομανάει τριγύρω τους. Κρύφτηκαν στην κουφάλα ενός δέντρου, αλλά, όταν η βροχή σταμάτησε, κατάλαβαν ότι ήταν ολομόναχες σε ένα σκοτεινό δάσος και δεν είχαν ιδέα πού βρίσκονταν».

«Ωραία», συγκατένευσε η Μέγκαν.

«Κι έτσι η Μέγκαν πρότεινε να αρχίσουν να περπατούν μέχρι να βρουν κάποιο σπίτι».

«Κι εγώ τι είπα;»

«Η Έιμι είπε ότι πρέπει να τραφούν με μούρα από τους θάμνους τριγύρω τους για να μην πεινάσουν. Κι ύστερα άρχισαν να περπατάνε. Κι έπεσαν και γρατζούνισαν τα γόνατά τους. Το σκοτάδι ολοένα πυκνωνε κι έβλεπαν αστραπές και μεγάλα μαύρα πουλιά να πετούν πάνω από τα κεφάλια τους, βγάζοντας φριχτές διαπεραστικές κραυγές. Έβλεπαν μάτια να τις παρακολουθούν μέσα απ' τους θάμνους... μάτια ζώων».

«Πάνθηρες».

«Δεν νομίζω να υπήρχαν πάνθηρες σ' αυτό το...»

«Πάνθηρες», ξανάπε αποφασιστικά η Μέγκαν.

«Εντάξει, πάνθηρες. Ξαφνικά, η Μέγκαν διέκρινε ένα φως μέσα από τα δέντρα».

«Και η...»

«Η Έιμι το είδε την ίδια ακριβώς στιγμή. Πλησίασαν προς το φως. Μόλις έφτασαν εκεί, διαπίστωσαν ότι προερχόταν από ένα φανάρι που κρεμόταν σε μια θολωτή ξύλινη πύλη. Ήταν η πόρτα ενός μεγάλου ερειπωμένου σπιτιού. Έδειχνε τρομακτικό, σαν στοιχειωμένο, μα ήταν πια τόσο κουρασμένες, παγωμένες και φοβισμένες, που δεν είχαν άλλη επιλογή. Χτύπησαν την πόρτα κι άκουσαν τον αντίλαλο του χτύπου, σαν ταμπούρλο». Σώπασα. Σιωπηλές και οι δυο, με τα στόματα ορθάνοιχτα. «Μα δεν ήρθε κανείς και πάνω απ' τα κεφάλια τους πετούσαν όλο και περισσότερα μεγάλα μαύρα πουλιά. Μαύρα πουλιά και αστραπές και το μουγκρητό της βροντής και κλαδιά που χόρευαν στον άνεμο. Κι

έτσι η Μέγκαν έσπρωξε δυνατά την πόρτα που άνοιξε με ένα τρίξιμο. Η Έιμι πήρε το φανάρι και τα δύο κοριτσάκια μπήκαν μαζί στο ερειπωμένο σπίτι. Πιασμένες χέρι χέρι κοιτούσαν τριγύρω.

»Βρέθηκαν σ' έναν διάδρομο που απ' τους τοίχους του έσταζε νερό. Τον ακολούθησαν ώσπου έφτασαν σε ένα δωμάτιο. Ήταν όλο γαλάζιο, με ένα καταγάλανο σιντριβάνι να κελαρύζει στο κέντρο του και με ψηλή μπλε οροφή· κι άκουγαν ήχο κυμάτων που σκάνε στην ακτή. Ήταν το δωμάτιο του νερού, των ωκεανών και των μακρινών τόπων και τις έκανε να νιώσουν πως πρώτη φορά βρίσκονταν τόσο μακριά απ' το σπίτι τους. Κι έτσι περπάτησαν ακόμα λίγο και βρέθηκαν σε ένα άλλο δωμάτιο. Ήταν πράσινο, με φτέρες και δέντρα σε γλάστρες και θυμήθηκαν τα πάρκα όπου έτρεχαν και έπαιζαν και νοστάλγησαν ακόμα περισσότερο το σπίτι τους. Κι έτσι πήγαν ακόμα παραπέρα και βρέθηκαν σε ένα τρίτο δωμάτιο. Η πόρτα του ήταν κλειστή. Και κόκκινη. Για κάποιον λόγο το φοβήθηκαν πολύ αυτό το δωμάτιο, προτού καν σπρώξουν την πόρτα».

«Γιατί;» ρώτησε η Μέγκαν. Άπλωσε το χέρι της κι εγώ το έκλεισα στο δικό μου.

«Πίσω από την κόκκινη πόρτα απλωνόταν το κόκκινο δωμάτιο. Ήξεραν ότι μέσα σε αυτό το δωμάτιο υπήρχαν όλα όσα φοβούνται περισσότερο στον κόσμο. Πράγματα διαφορετικά για τη Μέγκαν και διαφορετικά για την Έιμι. Τι φοβάσαι περισσότερο, Μέγκαν;»

«Δεν ξέρω».

«Τα ύψη μήπως;»

«Ναι. Και μην πέσω από ένα πλοίο και πνιγώ. Και το σκοτάδι. Και τις τίγρεις. Και τους κροκόδειλους».

«Όλα αυτά λοιπόν έκρυβε το κόκκινο δωμάτιο για τη Μέγκαν. Κι εσύ, Έιμι;»

«Η Έιμι μισεί τις αράχνες», είπε χαιρέκακα η Μέγκαν. «Τσιρίζει μόλις δει αράχνη».

«Ναι, και τα δηλητηριώδη φίδια. Και μη σκάσει κανένα πυροτέχνημα στα μαλλιά μου».

«Εντάξει. Τι έκαναν λοιπόν τώρα η Μέγκαν και η Έιμι;»

«Το έβαλαν στα πόδια».

«Όχι. Ήθελαν να μπουν μέσα. Ήθελαν να δουν τις τίγρεις και τα καράβια και τους κροκόδειλους...»

«Και τα δηλητηριώδη φίδια...»

«Και τα δηλητηριώδη φίδια. Κι έτσι άνοιξαν με ένα σπρώξιμο την πόρτα και μπήκαν στο κόκκινο δωμάτιο και κοίταξαν ολόγυρά τους κι όλα φάνταζαν κατακόκκινα. Κόκκινο ταβάνι, κόκκινοι τοίχοι, κόκκινο δάπεδο».

«Και τι υπήρχε μέσα;» ρώτησε η Μέγκαν. «Κροκόδειλοι;»

Σώπασα, αιφνιδιασμένη. Τι υπήρχε τελικά στο δωμάτιο; Αυτό δεν το είχα σκεφτεί. Φλέρταρα με την ιδέα μιας αληθινής τίγρης που θα τις έτρωγε και τις δύο.

«Μια μικρή λούτρινη τίγρη», είπα. «Κι ένας λούτρινος κροκόδειλος».

«Κι ένα λούτρινο φίδι».

«Ναι, κι ένα μικρό ψεύτικο καραβάκι και νόστιμα φαγητά κι ένα μεγάλο, όμορφο, αναπαυτικό κρεβάτι. Υπήρχαν επίσης οι γονείς της Μέγκαν και της Έιμι, που τις έβαλαν στο κρεβάτι και τις φίλησαν και κείνες αμέσως αποκοιμήθηκαν».

«Με ένα φωτάκι αναμμένο».

«Με ένα φωτάκι αναμμένο».

«Θέλω κι άλλο παραμύθι», είπε η Μέγκαν.

Έσκυψα και φίλησα τα κατσούφικα μουτράκια τους στο μέτωπο.

«Την επόμενη φορά», είπα, βγαίνοντας από το δωμάτιο.

«Το πετσόκοψες λιγάκι στο τέλος». Ξαφνιάστηκα και κοίταξα τριγύρω. Είδα τον Σεμπ να μου χαμογελάει. «Πού το διάβασες; Σε καμιά συλλογή παραμυθιών του Μπρούνο Μπέτελχαϊμ¹;»

¹ Διακεκριμένος ψυχαναλυτής που ασχολήθηκε με την ανάλυση των παραμυθιών, τα βαθύτερα νοήματά τους και τη σπουδαιότητά τους για την ανάπτυξη των παιδιών. (ΣτΜ)

Μιλούσε χαμογελαστά, μα του απάντησα σοβαρά. «Είναι ένα όνειρο που είδα στο νοσοκομείο».

«Στο δικό σου κόκκινο δωμάτιο δεν νομίζω να υπήρχαν παιχνίδια ούτε ζεστό κρεβάτι».

«Ναι».

«Και τι υπήρχε;»

«Δεν ξέρω», είπα. Ψέματα. Η ανάμνηση έκανε το στομάχι μου να σφιχτεί.

*

Αργότερα αρνήθηκα την προσφορά του μεθυσμένου φίλου μου να με γυρίσει σπίτι, του φίλου που πίστευε ότι ο Θεός είναι το Μπιγκ Μπανγκ και έκανα με τα πόδια την απόσταση του ενάμισι χιλιομέτρου από το σπίτι της Πόπι και του Σεμπ μέχρι το διαμέρισμά μου στο Κλέρκενγουελ. Το δροσερό υγρό αεράκι μου χάιδευε το πρόσωπο και η ουλή μου με γαργαλούσε αμυδρά. Η ημισέληνος αρμένιζε ανάμεσα στα αχνά σύννεφα, πάνω από τα πορτοκαλιά φανάρια του δρόμου. Ένωθα χαρούμενη μα και λυπημένη και λιγάκι μεθυσμένη. Είχα βγάλει τον λόγο μου: μίλησα για τη φιλία που με βοήθησε να αντεπεξέλθω, είπα όλες τις τετριμμένες και τόσο αληθινές φράσεις για τη ζωή που τώρα την εκτιμώ περισσότερο και έφαγα μήλο κομπόστα. Ζήτησα συγγνώμη και έφυγα. Τώρα ήμουν μόνη. Τα βήματά μου αντηχούσαν στους άδειους δρόμους, με τα νερά να λιμνάζουν στις άκρες τους και τα κονσερβοκούτια να κροταλίζουν έξω από τις αυλόπορτες. Μια γάτα τυλίχτηκε στα πόδια μου κι αμέσως μετά χάθηκε στις σκιές ενός σοκακιού.

Στο σπίτι, βρήκα ένα μήνυμα στον τηλεφωνητή από τον πατέρα μου. «Γεια», έλεγε με παράπονο. Έκανε μια παύση, περίμενε και συνέχισε: «Γεια; Κι; Ο πατέρας σου είμαι». Κι αυτό ήταν όλο.

Κόντευε δύο τα ξημερώματα και δεν νύσταζα καθόλου, το μυαλό μου βούιζε. Έφτιαξα ένα φλιτζάνι τσάι· είναι τόσο

εύκολο να φτιάχνεις τσάι μόνο για έναν. Περιχύνεις με βραστό νερό το φακελάκι και προσθέτεις μια σταγόνα γάλα. Μερικές φορές τρώω όρθια μπροστά στο ψυγείο ή τριγυρίζοντας στην κουζίνα. Ένα κομμάτι τυρί, ένα μήλο, μια φέτα ψωμί μπαγιάτικο, ένα μπισκότο που το μασουλάω αφηρημένα. Πορτοκαλάδα κατευθείαν από το μπουκάλι. Ο Άλμπι έφτιαχνε πλουσιοπάροχα και περίτεχνα γεύματα: μπόλικο κρέας, μυρωδικά και μπαχαρικά, κατσαρολικά σιγόβραζαν στην εστία, αλλόκοτα τυριά περίμεναν στο περβάζι της κουζίνας, μπουκάλια κρασί ανοίγονταν την κατάλληλη στιγμή, γέλια ξεδιπλώνονταν και αντηχούσαν σε όλα τα δωμάτια. Κάθισα στον καναπέ και ήπια μια γουλιά τσάι. Και επειδή ήμουν μόνη και με δραματική διάθεση, έβγαλα τη φωτογραφία της.

Ήταν στην ηλικία μου, τότε, το ήξερα, αλλά έδειχνε απίστευτα μικρή και αλλοτινή. Σαν παιδάκι πέρα μακριά που του ρίχνεις μια κλεφτή ματιά μέσα από μια αυλόπορτα στην άκρη ενός κήπου. Καθόταν στο γρασίδι με ένα δέντρο πίσω της, φορούσε ξεθωριασμένο υφασμάτινο σορτς και κόκκινο βαμβακερό μπλουζάκι. Ο ήλιος έπεφτε πάνω της και σχημάτιζε σκιές στα γυμνά στρογγυλά της γόνατα. Τα ανοιχτά καστανά μαλλιά της ήταν μακριά και τραβηγμένα πίσω από τα αφτιά της, μονάχα μια τούφα έπεφτε πάνω στο ένα της μάτι. Δευτερόλεπτα αργότερα θα την έσπρωχνε κι αυτή πίσω. Είχε γλυκό, στρογγυλό πρόσωπο, γεμάτο μικροσκοπικές καλοκαιρινές φακιδούλες και γκριζα μάτια. Μου έμοιαζε, όσοι την ήξεραν πάντα μου έλεγαν: «Ίδια η μητέρα σου είσαι. Καημενούλα», πρόσθεταν όλοι κι εννοούσαν εμένα, εκείνη και τις δυο μας, μάλλον.

Πέθανε προτού μεγαλώσω αρκετά ώστε να συγκρατήσω την ανάμνησή της, παρότι προσπάθησα να επιστρέψω στα ομιχλώδη πρώτα χρόνια της ζωής μου, για να δω αν θα τη συναντήσω εκεί, στο ξεθωριασμένο χείλος της αναπόλησης. Μονάχα φωτογραφίες είχα, σαν αυτή, καθώς και ιστορίες που μου έλεγαν για κείνη. Καθένας είχε τη δική του εκδοχή. Είχα

μονάχα τα λόγια των άλλων για αυτή. Κι έτσι, στην ουσία, δεν μου έλειπε η μητέρα μου τώρα, αλλά η απίστευτα τρυφερή ιδέα μου για κείνη.

Ήξερα, εξαιτίας της ημερομηνίας που σχολαστικά είχε γράψει στο πίσω μέρος της φωτογραφίας ο πατέρας μου, ότι ήταν ήδη έγκυος, αν και δεν φαινόταν. Η κοιλιά της ήταν επίπεδη, όμως ήμουν εκεί, αόρατη, σαλεύοντας μέσα της σαν μυστικό. Γι' αυτό την αγαπούσα τόσο αυτή τη φωτογραφία: γιατί, παρότι κανείς άλλος δεν το ήξερε, ήμασταν οι δυο μας μαζί. Εγώ και κείνη και η επερχόμενη αγάπη. Την άγγιξα με το δάχτυλό μου. Το πρόσωπό της με φώτισε. Ακόμα κλαίω όταν την κοιτάζω.